

5.3. VİKTORYA DÖNEMİ İNGİLİZ ROMANI

Taner CAN¹

Giriş

Honoré de Balzac *Evliliğin Fizyolojisi* başlıklı eserinde, “gerçek bir romancı olmak için toplumsal hayatın her katmanını irdelemiş olmak gerekir, zira roman ulusların mahrem tarihidir” tespitinde bulunur (541).² Balzac’ın gerçekçi kurmaca yazarının gözlem gücüne vurgu yapan bu tespiti, Viktorya dönemi romanının genel görünümünü en iyi tarif eden tespitlerden biri olarak değerlendirirsek yanlış yapmış olmayız. Tahminen kırk bin romanın yayımlandığı bu dönemde ele alınmayan toplumsal sorun, siyasi ve kültürel çatışma neredeyse kalmamış, roman türüne ilgi ise her sınıftan okuyucuyu kapsayan geniş bir kitleye yayılmıştır. Nasıl Restorasyon dönemi tiyatroyla; Romantik dönem şiirle ilişkilendiriliyorsa, Viktorya döneminin başat edebi türü de romandır. Anthony Trollope romanın Viktorya dönemindeki başat konumunu ve popüleritesini anlatırken şöyle der: “başbakandan bulaşıkçıya kadar hepimizin elinde bir roman vardı. Kütüphanemizde, salonlarımızda, yatak odalarımızda, mutfaklarımızda ve çocuk odalarımızda romanlar vardı” (108). Bu dönemde yayımlanan devasa sayıdaki romanı kapsamlı şekilde ele almak olanaksız olduğundan, edebiyat tarihçileri Viktorya romanını genellikle kanona dahil yazarlar ve onların çevresinde şekillenen üç farklı dönem halinde incelerler: Jane Austen’in eserlerinin etkisindeki Erken Viktorya dönemi, Charles Dickens, ve Brontë kardeşlerin hâkim olduğu orta Viktorya dönemi ve Thomas Hardy’nin etkisiyle şekillenen geç Viktorya dönemi. Bu bölümde

¹ Doç. Dr., TED Üniversitesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü, taner.can@tedu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0001-8869-4817

² Çeviri tarafıma aittir.

Kaynaklar

- Allen, Walter. *The English Novel*. New York: E. P. Dutton, 1954. Basım.
- Austen, Jane. *İkna*. Çev: Deniz Arslan. İstanbul: Timaş Yayınları, 2013. Basım.
- . *Persuasion*. London: Penguin Classics, 2012. Basım.
- . *Mansfield Park*. Çev: Nihal Yeğinoğlu. İstanbul: Can Yayınları, 2017. Basım.
- . *Mansfield Park*. London: Penguin Classics, 2012. Basım.
- Balzac, Honoré de. *Analytical Studies: Physiology of Marriage and Petty Troubles of Married Life*. Auckland: The Floating Press, 2014. Basım.
- Brontë, Emily, *Uğultulu Tepeler*. Çev: Burhan Bolan. İstanbul: Engin Yayıncılık, 1997. Basım.
- . *Wuthering Heights*. Londra: Penguin Classics, 2012. Basım.
- Chitham, Edward. *A Life of Emily Bronte*. Blacknell: Oxford, 1987. Basım.
- Dickens, Charles. *Hard Times*. Londra: Wordsworth, 1995. Basım.
- . *Zor Zamanlar*. İstanbul: Dorlion Yayınları, 2019. Basım.
- Hardy, Thomas. *A Pair of Blue Eyes*. Oxford: Oxford UP, 1985. Basım.
- Le Faye, Deirdre, ed. Jane Austen's Letters I*. Oxford: Oxford UP, 1995. Basım.
- Roberts, Andrew M. *The Novel: A Guide to the Novel from Its Origins to the Present Day*. London: Bloomsbury Pub., 1994. Basım.
- Scott, Walter. "Review of Emma." *Quarterly Review* 14 (1815-16): 188-201. Basım.
- Williams, John, ed. *Sir Walter Scott on Novelist and Fiction*. New York: Routledge & Kegan Paul, 1968, 230. Basım.
- Snell, K. D. M. *The Regional Novel in Britain and Ireland: 1800-1990*, Cambridge: Cambridge UP, 1998. Basım.
- Stearns, Ami E., ve Thomas J. Burns. "About the human condition in the works of Dickens and Marx." *CLCWeb: Comparative Literature and Culture* 13.4 (2011). Web. 20 Kasım 2023.
- Trollope, Anthony. "On English Prose Fiction as a Rational Amusement." *Four Lectures*. M. L. Parrish, ed. London: Constable, 1938. Basım.
- Wikipedia (2023). "*Wuthering Heights*." Web. 17 Aralık 2023.
- Williams, Raymond. *Writing and Society*. Londra: Verso, 1984. Basım.